



LIETUVOS RESPUBLIKOS VALSTYBĖS KONTROLĖ

VALSTYBINIO AUDITO ATASKAITA DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS KULTŪROS MINISTERIJOJE ATLIKTO FINANSINIO (TEISĖTUMO) AUDITO REZULTATŲ

2011 m. gegužės 31 d. Nr. FA-P-50-4-46

Vilnius

Auditas atliktas, vykdant 2010-06-14 pavedimą Nr. P-50-4

Auditą atliko valstybinių auditorių grupė:

Sandra Ragėnaitė (grupės vadovas)

Jolanta Morozovienė (iki 2011-01-17)

Irina Vaičeliūnienė (iki 2011-04-29)

Auditas pradėtas 2010-06-14

Auditas baigtas 2011-05-31

Su valstybinio audito ataskaita galima susipažinti

Valstybės kontrolės interneto puslapyje

adresu www.vkontrole.lt

TURINYS

Įžanga	3
Audito apimtis ir metodai	4
Pastebėjimai, išvados, rekomendacijos	7
1. Pastebėjimai dėl buhalterinės apskaitos ir biudžeto vykdymo ataskaitų rinkinio duomenų	7
2. Pastebėjimai dėl valstybės turto ir lėšų valdymo, naudojimo, disponavimo jais teisėtumo	7
2.1. Dėl projektų dalinio finansavimo	7
2.1.1. Leidinių leidybos projektų finansavimas	7
2.1.2. Kino projektų finansavimas	9
2.1.3. Kultūros rėmimo fondo projektų finansavimas	10
2.2. Dėl ministerijai pavaldžių įstaigų	13
2.2.1. Investicinių projektų vykdymas	13
2.2.2. Prekių ir paslaugų pirkimas	14
2.2.3. Asignavimų naudojimas darbo užmokesčiui	16
2.2.4. Turto pardavimas	16
3. Pastebėjimai dėl ministerijos įgyvendinamos valstybės politikos kino srityje	17
4. Kiti pastebėjimai	20
5. Vidaus kontrolės sistemos įvertinimas	21
6. Rekomendacijos	21
Priedai	24

IŽANGA

Audito tikslas – įvertinti valstybės biudžeto asignavimų 2011 metams planavimą teisėtumo požiūriu; audituojamo subjekto 2010 metų finansinių ir biudžeto vykdymo ataskaitų rinkinių ir (ar) kitų ataskaitų duomenis ir pareikšti nepriklausomą nuomonę; valstybės lėšų ir turto valdymo, naudojimo ir disponavimo jais teisėtumą ir pareikšti nepriklausomą nuomonę; valstybės lėšų ir turto valdymą, naudojimą ir disponavimą jais ekonomiškumo ir viešojo intereso gynimo požiūriais.

Audituojamas subjektas – Lietuvos Respublikos kultūros ministerija yra Lietuvos Respublikos vykdomosios valdžios institucija, vykdanči įstatymų ir kitų teisės aktų jai pavestas kultūros srities valstybės valdymo funkcijas ir įgyvendinanti šioje srityje valstybės politiką. Adresas: J. Basanavičiaus g. 5, 01118 Vilnius, įstaigos kodas – 188683671. Kultūros ministerijos steigėjas – Lietuvos Respublikos Vyriausybė.

Audituojamu laikotarpiu Kultūros ministerijai iki liepos 2 d. vadovavo ministras Remigijus Vilkaitis, nuo liepos 2 d. – Arūnas Gelūnas, vyriausiosios buhalterės funkcijas vykdė Buhalterinės apskaitos ir atskaitomybės skyriaus vedėja Violeta Vasiljevienė.

Audituojamas laikotarpis – 2010 metai.

Valstybinio audito ataskaitoje pateikiami tik audito metu atlikti ir nustatyti dalykai, o nepriklausoma nuomonė dėl biudžeto vykdymo ataskaitų rinkinio, valstybės lėšų ir turto valdymo, naudojimo ir disponavimo jais teisėtumo ir jų naudojimo įstatymų nustatytiems tikslams pareiškiami valstybinio audito išvadoje.

AUDITO APIMTIS IR METODAI

Valstybės, savivaldybių, Privalomojo sveikatos draudimo ir Valstybinio socialinio draudimo fondų 2010 metų konsoliduotųjų finansinių ataskaitų rinkinių pateikimo terminas Įstatymu¹ pratęstas iki 2011 m. spalio 1 d.

Teisės akte numatyta², kad visų konsolidavimo lygių konsoliduotųjų finansinių ataskaitų rinkiniai rengiami naudojantis Viešojo sektoriaus apskaitos ir ataskaitų konsolidavimo informacine sistema. Finansų ministro patvirtintame 2010 metų konsolidavimo kalendoriuje³ nurodyta, kad Kultūros ministerija ir jai pavaldžios įstaigos finansines ataskaitas šioje sistemoje turi pateikti iki gegužės 26 d., o Kultūros ministerija konsoliduotųjų finansinių ataskaitų rinkinį turi parengti ir patvirtinti liepos mėn.

Kadangi finansinių ataskaitų rinkiniai bus pateikti Finansų ministerijai ir patikrinti po birželio 1 d., o vadovaujantis Valstybinio audito reikalavimais⁴ audito išvada turi būti pateikta ne vėliau kaip birželio 1 d., todėl nuomonės dėl Kultūros ministerijos finansinių ataskaitų rinkinio duomenų teisingumo audito išvadoje nepareiškiamo.

Audito metu buvo vertinamas ūkinių operacijų registravimas apskaitoje pagal Viešojo sektoriaus apskaitos ir finansinės atskaitomybės standartus (VSAFAS) ir audituojamas Kultūros ministerijos 2010 metų konsoliduotųjų biudžeto sąmatų vykdymo ataskaitų rinkinys:

- Įmokų į biudžetą, skiriamų specialiosioms programoms finansuoti, 2010 m. gruodžio 31 d. ataskaita (forma Nr. 1);
- Biudžeto išlaidų sąmatos vykdymo 2010 m. gruodžio 31 d. ataskaita (forma Nr. 2);
- Finansinės nuomos (lizingo) ir pirkimo išsimokėtinai įsipareigojimų 2010 m. gruodžio 31 d. ataskaita (forma Nr. 3);
- Debetinio ir kreditinio įsiskolinimo 2010 m. gruodžio 31 d. ataskaita (forma Nr. 4).

Kultūros ministerija ir 43 jai pavaldžios įstaigos 2010 metais vykdė 8 programas:

- 01.001 „Meno kūrybos plėtra ir sklaida Lietuvoje ir užsienyje“;
- 02.001 „Paveldo, istorinės ir kultūrinės atminties išsaugojimas“;
- 02.002 „Kultūros tradicijų ir mėgėjų meninės veiklos puoselėjimas ir plėtra“;
- 02.003 „Visuomenės informacinis aprūpinimas ir viešosios informacijos sklaida“;
- 03.001 „Tautinių mažumų integracija į Lietuvos visuomenę, išsaugant jų tapatumą“;

¹ Lietuvos Respublikos viešojo sektoriaus atskaitomybės įstatymas, 2007-06-26 Nr. X-1212 (2011-04-21 įstatymo Nr. XI-1343 redakcija), 32 str. 7 d.

² Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2008-07-16 nutarimas Nr. 730 „Dėl Lietuvos Respublikos viešojo sektoriaus subjektų grupių finansinėms ataskaitoms konsoliduoti sudėties ir viešojo sektoriaus subjektų, atsakingų už konsoliduotųjų finansinių ataskaitų rinkinių rengimą, nustatymo“, 2.7 p.

³ Lietuvos Respublikos finansų ministro 2011-05-03 įsakymas Nr. 1K-171 „Dėl 2010 metų konsolidavimo kalendoriaus patvirtinimo“.

⁴ Lietuvos Respublikos valstybės kontrolieriaus 2002-02-21 įsakymas Nr. 26 „Dėl valstybinio audito reikalavimų patvirtinimo“ (su vėlesniais pakeitimais), 44 p.

- 04.001 „Lietuvos kultūros infrastruktūros plėtra bei kultūros politikos įgyvendinimo administravimas“;
- 04.002 „Kultūros rėmimo fondas“;
- 04.081 „Specialioji kultūros paslaugų teikimo programa“.

Programoms patvirtinta 231 443,00 tūkst. Lt asignavimų: 182 289,00 tūkst. Lt išlaidoms (iš jų 66 625,00 tūkst. Lt darbo užmokesčiui) ir 49 154,00 tūkst. Lt turtui įsigyti⁵. Be to, 2009 metais nepanaudotas specialiosios programos likutis – 13 094,2 tūkst. Lt perkeltas į 2010 metų asignavimų planą.

Finansinis (teisėtumo) auditas atliktas pagal Valstybinio audito reikalavimus.

Auditas atliktas siekiant gauti pakankamą užtikrinimą, kad finansinėse ataskaitose nėra reikšmingų iškraipymų ir valstybės lėšos ir turtas valdomas, naudojamas ir disponuojama jais teisėtai. Visiškas užtikrinimas neįmanomas dėl įgimtų vidaus kontrolės apribojimų ir to fakto, kad netikrinome visų (100 proc.) ūkinių operacijų, ūkinių įvykių ir sudarytų sandorių.

Auditui taikytas kiekybinio reikšmingumo lygis: 0,5 proc. (1 174,8 tūkst. Lt) visų kasinių išlaidų. Tai didžiausia priimtina klaidų suma, naudojama vertinant, ar nustatytos pavienės klaidos arba jų visuma rodo, kad finansinės ataskaitos, kuriose nurodytos išlaidos, visais reikšmingais atžvilgiais yra teisingos. Be to, vertintas kokybinis kiekvienos nustatytos klaidos reikšmingumas.

Audito metu, siekiant gauti audito tikslams reikalingų įrodymų, atlikta:

- išsami rizikos analizė (audito planavimo etape), kuri leido panaudoti rizika ir reikšmingumu pagrįstą audito metodiką, audito darbą sutelkiant didžiausios rizikos srityse;
- tvarkų, taisyklių, įsakymų ir kitų dokumentų peržiūra ir nuoseklios peržiūros testai (kontrolės aplinkos tyrimas);
- ūkinių operacijų ir buhalterinių sąskaitų likučių išsamios ir analitinės audito procedūros (savarankiškos audito procedūros).

Svarbiausiose audito srityse (ilgalaikio materialiojo ir nematerialiojo turto, trumpalaikio turto, pajamų, darbo užmokesčio ir kitų sąnaudų, išlaidų apskaitos) atliktos didelės apimties savarankiškos audito procedūros. Joms atlikti buvo atrinkti audito pavyzdžiai, kurie geriausiai reprezentavo visumą. Audito įrodymai gauti taikant skaičiavimą, patikrinimą, paklausimą, analitines ir kitas audito procedūras.

Viešųjų pirkimų tarnyba 2010 m. įvertino 5 pirkimus ministerijai pavaldžioje įstaigoje. Šiaulių „Aušros“ muziejaus malūnininko namo atstatymo ir lauko inžinerinių tinklų statybos montavimo darbų ir Lietuvos jūrų muziejaus delfinariumo pastato I etapo rekonstrukcijos darbų viešųjų pirkimų pažeidimų nenustatyta. Nustatyta Viešųjų pirkimų įstatymo pažeidimų vykdant

⁵ Lietuvos Respublikos 2010 m. valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų finansinių rodiklių patvirtinimo įstatymas, 2009-12-10 Nr. XI-563; Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2010-01-20 nutarimas Nr. 70 „Dėl 2010 m. Lietuvos Respublikos valstybės biudžeto patvirtintų asignavimų paskirstymo pagal programas“ (su vėlesniais pakeitimais).

Valstybinio jaunimo teatro bilietų platinimo paslaugų pirkimą, Klaipėdos valstybinio muzikinio teatro mokymo paslaugų pirkimą ir Kauno valstybinės filharmonijos reklamos paslaugų spaudoje ir internete pirkimą; pateiktos rekomendacijos (dvejoms iš jų – nutraukti sudarytas pirkimo sutartis, o vienai – stabdyti pirkimo procedūras). Tarnyba įvertino VĮ „Lietuvos paminklai“ vykdyto Kauno valstybinio dramos teatro rekonstravimo darbų pirkimo dokumentus ir vykdymo procedūras – pažeidimų nenustatyta.

Valstybės kontrolės 2010 metų valstybinio audito programoje buvo numatyta sisteminių tyrimų sritis – viešojo sektoriaus subjektų sąskaitų likučių perkėlimo teisingumas. Šioje sisteminių tyrimų srityje buvo atliktos audito procedūros.

PASTEBĖJIMAI, IŠVADOS, REKOMENDACIJOS

1. Pastebėjimai dėl buhalterinės apskaitos ir biudžeto vykdymo ataskaitų rinkinio duomenų

Audito metu nustatyta, kad ministerijai pavaldi įstaiga – Valstybinis Vilniaus Gaono žydų muziejus, turi informatyvaus pobūdžio ekspozicijų, kurioms sukurti buvo pirktos paslaugos, tačiau ekspozicijos nėra užregistruotos apskaitoje arba užregistruotos nesivadovaujant 12-ouju VSAFAS⁶, pvz.:

Ilgalaikis materialusis turtas – ekspozicija „Išgelbėtas žydų vaikas pasakoja apie Šoa“, įsigijimo išlaidos iš viso 339,00 tūkst. Lt, suskirstyta į turto vienetų, kurių bendra vertė 276,9 tūkst. Lt. Pažymėtina, kad tik sujungtos ekspozicijos sudedamosios dalys atitiktų ilgalaikio materialiojo turto pripažinimo kriterijus. Neapskaitytos holokausto ekspozicijos „Katastrofa“ atnaujinimo darbai (111,4 tūkst. Lt) apskaityti kaip ilgalaikis materialusis turtas.

Manome, kad ir kitose ministerijai pavaldžiose įstaigose, turinčiose informatyvaus pobūdžio ekspozicijų, gali būti tokių pačių klaidų.

Pavaldžioms įstaigoms netinkamai apskaitant ilgalaikį materialųjį turtą – informatyvaus pobūdžio ekspozicijas – ministerijos konsoliduotųjų finansinių ataskaitų duomenų tikrumui ir teisingumui gali būti padaryta reikšminga įtaka.

2. Pastebėjimai dėl valstybės turto ir lėšų valdymo, naudojimo, disponavimo jais teisėtumo

2.1. Dėl projektų dalinio finansavimo

2.1.1. Leidinių leidybos projektų finansavimas

Ministerija leidinių leidybos projektams vykdyti skirdama valstybės biudžeto lėšas iš programos „Visuomenės informacinis aprūpinimas ir viešosios informacijos sklaida“ priemonės „Užtikrinti lietuvių kalba kuriamos grožinės literatūros bei kitų Lietuvos kultūrai reikšmingų leidinių leidybos projektų įgyvendinimą“ nesivadovavo Leidinių leidybos projektų finansavimo taisyklėmis⁷, nes finansavimą skyrė projektams, kurie jau buvo teikti į kitą ministerijos strateginio plano programos priemonę. Be to,

⁶ Lietuvos Respublikos finansų ministro 2008-05-08 įsakymu Nr. 1K-174 (2009-12-22 įsakymo Nr. 1K-466 redakcija) patvirtintas 12-asis viešojo sektoriaus apskaitos ir finansinės atskaitomybės standartas „Ilgalaikis materialusis turtas“, 7.1–7.2, 32–37 p.

⁷ Lietuvos Respublikos kultūros ministro 2006-12-14 įsakymu Nr. IV-679 (2009-11-25 įsakymo Nr. IV-639 redakcija) patvirtintos Lietuvių kalba kuriamos grožinės literatūros bei kitų Lietuvos kultūrai reikšmingų leidinių leidybos projektų finansavimo iš dalies Lietuvos Respublikos valstybės biudžeto lėšomis taisyklės.

neužtikrino, kad projektų vykdytojai atsiskaitydami už įvykdytus projektus laikytųsi finansavimo taisyklėse⁸ numatytų procentinių finansavimo ribų.

Audito metu nustatyta, kad tiems patiems projektams vykdyti lėšos buvo skirtos iš programos „Kultūros rėmimo fondas“ priemonės (129,00 tūkst. Lt) ir iš programos „Visuomenės informacinis aprūpinimas ir viešosios informacijos sklaida“ priemonės (40,00 tūkst. Lt), pvz.:

VO „Poetinis Druskininkų ruduo“ projektui „Almanachas „Poetinis Druskininkų ruduo“ 2010“ vykdyti iš programos „Kultūros rėmimo fondas“ priemonės skirta 64,00 tūkst. Lt, o iš programos „Visuomenės informacinis aprūpinimas ir viešosios informacijos sklaida“ priemonės – 10,00 tūkst. Lt.

Vilniaus pedagoginio universiteto projektui „Stasys Skrodenis „Folkloras ir gyvenimas: straipsnių rinkinys“ vykdyti atitinkamai 10,00 tūkst. Lt ir 5,00 tūkst. Lt.

VŠĮ „Tautos paveldo tyrimai“ projektui „Marija Matuškaitė „Lietuvos Didžiosios Kunigaikštystės portretas iki XIX a.“ vykdyti atitinkamai 35,00 tūkst. Lt ir 15,00 tūkst. Lt.

Kauno valstybinio dramos teatro projektui „Elvyra Markevičiūtė „KVDT 90-ies metų jubiliejui skirta knyga“ vykdyti atitinkamai 20,00 tūkst. Lt ir 10,00 tūkst. Lt.

Paraiškos gauti finansavimą pirmiausia buvo teikiamos programos „Kultūros rėmimo fondas“ priemonei, todėl, vadovaujantis Kultūros ir meno projektų teikimo gairėmis⁹, projekto vykdytojas praranda teisę teikti paraiškas ir gauti dalinį finansavimą tiems patiems projektams vykdyti iš kitų ministerijos strateginiame plane nurodytų programų priemonių. Pažymėtina, kad, vadovaujantis Leidinių leidybos projektų finansavimo taisyklėmis¹⁰, nustačius, kad to paties projekto daliniam finansavimui gauti paraiška jau buvo teikta ministerijos strateginiame plane nurodytai programos priemonei, šių projektų vykdytojų paraiškos turėjo būti nesvarstomos.

Leidinių leidybos projektų vykdytojams ministerijos valstybės biudžeto lėšomis skirtas dalinio finansavimo dydis buvo didesnis (100,2 tūkst. Lt), nei numatyta Leidinių leidybos projektų dalinio finansavimo taisyklėse¹¹, nes projektų vykdytojai atsiskaitydami už įvykdytus projektus nurodė, kad kitų finansavimo šaltinių lėšų panaudojo mažiau, negu buvo numatyta paraiškoje, pvz.:

9 projektų vykdytojai (UAB Leidykla „VAGA“; Viliaus Gužauskio firma „Homo liber“; VŠĮ „A Propos“ studija; asociacija „Krantų“ redakcija; Lietuvos muzikos ir teatro akademija; UAB „Kitos knygos“; UAB „Petro ofsetas“; UAB „Dominicus Lituanus“; UAB „Apostrofa“) atsiskaitydami už 11 projektų skirtą dalinį 92,00 tūkst. Lt finansavimą nurodė, kad kitų finansavimo šaltinių lėšų panaudojo 43,4 tūkst. Lt – tai yra mažiau, negu buvo numatyta paraiškoje. Vadovaujantis finansavimo taisyklėmis¹² valstybės biudžeto lėšų santykinė dalis gali siekti iki 50 proc. Todėl faktiškai ministerijos skirta 48,6 tūkst. Lt daugiau.

8 projektų vykdytojai (UAB „Kitos knygos“; Mokslo ir enciklopedijų leidybos institutas; AB „Mintis“; UAB „Versus aureus“ leidykla; VŠĮ Leidybos ir edukacijos centras „Bonus animus“; VŠĮ „Versmės“ leidykla; VŠĮ „Naujasis Židinys-Aidai“; UAB „Baltų lankų“ leidyba) atsiskaitydami už 10 projektų skirtą dalinį 107,00 tūkst.

⁸ Lietuvos Respublikos kultūros ministro 2006-12-14 įsakymu Nr. IV-679 (2009-11-25 įsakymo Nr. IV-639 redakcija) patvirtintos Lietuvių kalba kuriamos grožinės literatūros bei kitų Lietuvos kultūrai reikšmingų leidinių leidybos projektų finansavimo iš dalies Lietuvos Respublikos valstybės biudžeto lėšomis taisyklės.

⁹ Kultūros rėmimo fondo tarybos 2009-10-28 sprendimu (2010-03-04 sprendimo redakcija) patvirtintos Kultūros rėmimo fondo Kultūros ir meno projektų teikimo gairės, 8 p.

¹⁰ Lietuvių kalba kuriamos grožinės literatūros bei kitų Lietuvos kultūrai reikšmingų leidinių leidybos projektų finansavimo iš dalies Lietuvos Respublikos valstybės biudžeto lėšomis taisyklės, 22 ir 23.8 p.

¹¹ Ten pat, 16 ir 19 p.

¹² Ten pat, 16 p.

Lt finansavimą nurodė, kad kitų finansavimo šaltinių lėšų panaudojo 129,3 tūkst. Lt – tai taip pat yra mažiau, negu buvo numatyta paraiškoje. Vadovaujantis finansavimo taisyklėmis¹³ valstybės biudžeto lėšų santykinė dalis gali siekti iki 30 proc. Todėl faktiškai ministerijos skirta 51,59 tūkst. Lt daugiau.

Ne visi projektų vykdytojai atsiskaitydami už įvykdytus projektus nurodė kiek panaudojo kitų finansavimo šaltinių lėšų, nes leidybos projektų įvykdymo ataskaitoje¹⁴ nebuvo aiškiai nurodyta, kokia informacija apie kitus projekto finansavimo šaltinius turi būti pateikta. Todėl negalėjome įsitikinti, ar ministerijos valstybės biudžeto lėšomis skirtas ir panaudotas finansavimas (199,5 tūkst. Lt) neviršijo finansavimo taisyklėse¹⁵ nustatyto dalinio finansavimo dydžio. Kitų finansavimo šaltinių dydžio nenurodė UAB leidykla „Gimtasis žodis“, atsiskaitydama už 3 projektus, kuriems vykdyti skirta 24,00 tūkst. Lt valstybės biudžeto lėšų; UAB „Versus aureus“ leidykla už 5 projektus – 44,00 tūkst. Lt; Lietuvių literatūros ir tautosakos institutas už 10 projektų – 131,5 tūkst. Lt.

Paraiškos programos „Visuomenės informacinis aprūpinimas ir viešosios informacijos sklaida“ priemonei buvo teiktos pažeidžiant Kultūros ir meno projektų teikimo gaires, nes jos jau buvo teiktos programos „Kultūros rėmimo fondas“ priemonei ir kitų programų priemonėms negalėjo būti teikiamos. Leidinių leidybos projektams vykdyti 40,00 tūkst. Lt valstybės biudžeto lėšų iš programos „Visuomenės informacinis aprūpinimas ir viešosios informacijos sklaida“ skirta pažeidžiant Leidinių leidybos projektų finansavimo taisykles.

Leidinių leidybos projektams vykdyti valstybės biudžeto lėšomis skirtas ir panaudotas dalinis finansavimas faktiškai buvo didesnis 100,2 tūkst. Lt, nei numatyta finansavimo taisyklėse.

Leidinių leidybos projektų vykdytojai atsiskaitydami už panaudotas valstybės biudžeto lėšas nenurodė kitų finansavimo šaltinių dydžio, todėl negalėjome nustatyti, ar valstybės biudžeto lėšomis skirtas ir panaudotas dalinis finansavimas (199,5 tūkst. Lt) neviršijo finansavimo taisyklėse nustatyto dydžio.

2.1.2. Kino projektų finansavimas

Ministerija kino projektams vykdyti skirdama valstybės biudžeto lėšas iš programų „Meno kūrybos plėtra ir sklaida Lietuvoje ir užsienyje“ ir „Nacionalinio kino rėmimas“ nėra numachiusi tolimesnių kontrolės veiksmų užtikrinti projektų vykdytojų sutartinį įsipareigojimą, kad perkant paslaugas, prekes, darbus valstybės biudžeto lėšomis būtų vadovujamasi Viešųjų pirkimų įstatymu.

¹³ Lietuvių kalba kuriamos grožinės literatūros bei kitų Lietuvos kultūrai reikšmingų leidinių leidybos projektų finansavimo iš dalies Lietuvos Respublikos valstybės biudžeto lėšomis taisyklės, 19 p.

¹⁴ Lietuvos Respublikos kultūros ministro 2006-12-14 įsakymu Nr. IV-679 (2010-04-13 įsakymo Nr. IV-224 redakcija) patvirtinta Lietuvos Respublikos valstybės biudžeto lėšomis iš dalies finansuojamo leidybos projekto įvykdymo ataskaitos forma.

¹⁵ Lietuvių kalba kuriamos grožinės literatūros bei kitų Lietuvos kultūrai reikšmingų leidinių leidybos projektų finansavimo iš dalies Lietuvos Respublikos valstybės biudžeto lėšomis taisyklės, 16 ir 19 p.

Audito metu nustatyta atvejų, kai kino projektų vykdytojai pirkto paslaugų iš tiekėjų, kurie rinkoje yra ne vieninteliai tokio pobūdžio paslaugų tiekėjai, paslaugoms apmokėti panaudojo valstybės biudžeto lėšas, tačiau ministerija nereikalavo, kad atsiskaitant už lėšų panaudojimą būtų pateikta informacija, ar paslaugos buvo pirktos viešųjų pirkimų būdu. Taip ministerija neužtikrino, kad valstybės biudžeto lėšos būtų naudojamos ekonomiškai ir racionaliai, pvz.:

UAB „Tremora“ atsiskaitydama už valstybės biudžeto lėšų panaudojimą, skirtų projektui „Pilnametražio vaidybinio filmo „Aurora“ tęstinė gamyba“ (iš viso skirta 1 400,00 tūkst. Lt), nurodė, kad iš vieno tiekėjo technikos nuomos paslaugų pirkto už 42,7 tūkst. Lt, iš kito – už 66,6 tūkst. Lt, trečio – už 33,9 tūkst. Lt; filmavimo paslaugų pirkto už 27,00 tūkst. Lt iš fizinio asmens; kostiumų ir rekvizito gamybos paslaugų – iš fizinio asmens už 27,74 tūkst. Lt; iš kito – už 50,00 tūkst. Lt. Informacijos, ar paslaugos įsigytos Viešųjų pirkimų įstatyme nustatytais būdais, nėra.

VšĮ „Taurus kino namai“ atsiskaitydama už valstybės biudžeto lėšų panaudojimą, skirtų projektui „Vaidybinio pilnametražio filmo „Tadas Blinda. Pradžia“ vykdymas“ (iš viso skirta 1 170,00 tūkst. Lt), nurodė, kad: iš vieno tiekėjo technikos nuomos paslaugų pirkto už 40,4 tūkst. Lt; iš kito – už 55,4 tūkst. Lt; trečio – už 117,9 tūkst. Lt; kostiumų ir rekvizito gamybos paslaugų iš vieno tiekėjo už 72,9 tūkst. Lt; iš kito – už 59,3 tūkst. Lt; arklių nuomos paslaugų už 36,3 tūkst. Lt iš vieno tiekėjo; filmavimo grupės maitinimo paslaugų už 59,4 tūkst. Lt; apgyvendinimo paslaugų už 40,00 tūkst. Lt (paslaugos pirktos iš kelionių organizatoriaus, o ne tiesiogiai iš apgyvendinimo paslaugas teikiančių įmonių). Informacijos, ar paslaugos įsigytos Viešųjų pirkimų įstatyme nustatytais būdais, nėra.

Pažymėtina, kad vykdant ir kitus įvairius projektus, finansuojamus iš kitų ministerijos programų, pvz., programos „Kultūros rėmimo fondas“, su projektų vykdytojais sudarytose sutartyse numatytas įpareigojimas perkant prekes, paslaugas, darbus valstybės biudžeto lėšomis vadovautis Viešųjų pirkimų įstatymu, bet nereikalaujama pateikti informaciją, ar paslaugos buvo pirktos viešųjų pirkimų būdu.

Ministerija nekontroliavo, ar projektų vykdytojai iš valstybės biudžeto lėšų pirkto prekes, paslaugas ir darbus vadovaujantis Viešųjų pirkimų įstatymu. Negalėjome įsitikinti, kad prekės, paslaugos ir darbai įsigyti Viešųjų pirkimų įstatyme nustatytais būdais, nes tokių patvirtinimų negavome.

2.1.3. Kultūros rėmimo fondo projektų finansavimas

Kultūros rėmimo fondo kultūros ir meno ekspertų komisijos ir Kultūros rėmimo fondo tarybos sprendimai skirti valstybės biudžeto lėšas iš programos „Kultūros rėmimo fondas“ buvo priimti nesivadovaujant Kultūros rėmimo fondo nuostatais¹⁶ ir Kultūros rėmimo fondo įstatymu¹⁷.

Audito metu nustatyta atvejų, kai Kultūros rėmimo fondo kultūros ir meno ekspertų komisijos nariai svarstydami ir vertindami paraiškas, pateiktas organizacijų, kuriose dirba, nenusišalino ar nebuvo nušalinti (protokoluose nusišalinimas nebuvo nurodytas) – taigi

¹⁶ Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2008-01-23 nutarimu Nr. 70 patvirtinti Kultūros rėmimo fondo nuostatai, 24 ir 38 p.

¹⁷ Lietuvos Respublikos kultūros rėmimo fondo įstatymas, 2007-07-04 Nr. X-1260.

nesivadovavo Kultūros rėmimo fondo nuostatais,¹⁸ ir teikė išvadas dėl projektų finansavimo (466,00 tūkst. Lt), pvz.:

Pavyzdžiai, kai ekspertų komisijos nariai teikė išvadas dėl organizacijų, kuriose dirba projektų finansavimo

Lietuvos istorijos instituto projektai: „Tradicijos, jų transformacijos ir sklaida Lietuvoje“ – 5,0 tūkst. Lt; „Tarptautinė mokslinė konferencija Vilniuje ir Suvalkuose, skirta Lietuvos–Lenkijos santykiams 1920 m.“ – 9,0 tūkst. Lt ir kt.

Lietuvos liaudies kultūros centro projektai: „Molinuko teatras“ – 12,0 tūkst. Lt; „Liaudies sceninio šokio kursai“ – 15,0 tūkst. Lt ir kt.

Lietuvos nacionalinio muziejaus projektai: „Šeima muziejuje“ – 8,0 tūkst. Lt; „Leidiny „Pinigai Lietuvoje“ – 20,0 tūkst. Lt ir kt.

Lietuvos muzikos ir teatro akademijos projektai: „Nordplus programos intensyvus projektas „Muzikos laboratorija PROCESAS“ – 20,0 tūkst. Lt; „Georgo Frydricho Hendelio operos „Xerxes“ pastatymas (II etapas)“ – 30,0 tūkst. Lt.

Lietuvos dailės muziejaus projektai: „Marijos Švažienės retrospektyvinė kūrybos paroda, skirta dailininkės 80-mečio jubiliejui“ – 7,0 tūkst. Lt; „Lietuvos dailininkų kūrybos pristatymas Nacionalinėje dailės galerijoje“ – 80,0 tūkst. Lt ir kt.

Vilniaus universiteto projektai: „Dienoraščio „Nuo Varvaros Gorochovos iki Barbaros Didžiokienės“ leidyba“ – 20,0 tūkst. Lt; „Tarptautinė konferencija „VUB – ženklas istorijos žemėlapyje: Paveldas – iššūkiai, postūmiai ir galimybės“ – 10,0 tūkst. Lt ir kt.

Širvintų rajono savivaldybės kultūros centro projektai: „Pietryčių Lietuva. Širvintų kraštas: papročiai, tradicijos, šventės“ – 10,0 tūkst. Lt; „Širvintoms 535“ – 10,0 tūkst. Lt ir kt.

Lietuvos muziejų asociacijos projektai: „LMA Rinkinių mokslinio tyrimo sekcijos XIII konferencija „Lietuvos muziejai: istorija ir asmenybės“ ir leidinys „Lietuvos muziejų rinkiniai Nr. 9. „Lietuvos muziejai: istorija ir asmenybės“ – 8,0 tūkst. Lt; „Muziejų veiklos Lietuvoje ir užsienyje pristatymas periodiniame leidinyje „Lietuvos muziejai 2010“ ir jo priede „Muziejininkystės biuletenis“ – 50,0 tūkst. Lt ir kt.

VŠĮ Lietuvos nacionalinio radijo ir televizijos projektai: „Nacionalinio bendruomenių konkurso „Tikime laisve“, skirto Lietuvos Nepriklausomybės atkūrimo 20-mečiui, viešinimo ir audiovizualinių priemonių kūrimas bei finalinio renginio TV transliacija“ – 31,0 tūkst. Lt, tarptautinis radijo dramaturgijos seminaras „Radijo drama“ – 50,0 tūkst. Lt.

Klaipėdos universiteto projektai: „Projekto „Pianistų rengimo tarptautiniams konkursams papildomas aspektas: atviros meistrų paskaitos ir pamokos“ X seminaras“ – 7,0 tūkst. Lt; „Tarptautinis konkursas-festivalis „XXI a. menas Klaipėdoje“ – 10,0 tūkst. Lt.

Lietuvos architektų sąjungos projektai: „Tinklalapio apie architektūros meną plėtra“ – 7,0 tūkst. Lt; „Interaktyvus Lietuvos architektūros žemėlapis. I etapas“ – 7,0 tūkst. Lt; „Tarptautinė tęstinė architektūros paroda „Žvilgsnis į save“ – 20,0 tūkst. Lt ir kt.

Vilniaus dailės akademijos projektai: „Architektas Vytautas Edmundas Čekanauskas“ – 10,0 tūkst. Lt; „Parkų meno stilių raida“ – 10,0 tūkst. Lt ir kt.

Iš viso šiems projektams skirta 466,00 tūkst. Lt.

Kultūros rėmimo fondo tarybai priimant sprendimą dėl Anykščių kultūros centro dviejų projektų finansavimo (11,00 tūkst. Lt) dalyvavo tarybos narė, kuri yra šio centro direktorė. Todėl sprendimas priimtas pažeidžiant Kultūros rėmimo fondo nuostatus¹⁹, nes taryba negali priimti sprendimo remti projekto, jeigu vykdant jį dalyvaus tarybos narys.

Kultūros rėmimo fondo lėšų skirstymą reglamentuojančiuose teisės aktuose nėra numatytas laikotarpis, per kurį, tarybai priėmus sprendimą finansuoti projektą, ministerija su projektų vykdytojais turi pasirašyti finansavimo sutartis. Mūsų nuomone, tai sudaro sąlygas projektų vykdytojams teikti prašymus pakeisti projektus, dėl kurių taryba jau buvo priėmusi sprendimą skirti finansavimą, o taryba tenkindama šiuos prašymus nesivadovauja Kultūros rėmimo fondo

¹⁸ Kultūros rėmimo fondo nuostatai, 38 p.

¹⁹ Ten pat, 24 p.

įstatymu²⁰, nes sprendimas remti kitus projektus priimamas nesant ekspertų komisijos išvados, nes naujų projektų paraiškos ir išlaidų sąmatos neteikiamos, pvz.:

- Taryba priėmė sprendimą²¹ finansuoti (40,00 tūkst. Lt) VšĮ Teatro ir kino informacijos ir edukacijos centro projektą „Jono Jurašo spektaklio „Antigonė Sibire“ sukūrimas ir sklaida“, atsižvelgdama į projekto vykdytojo prašymą²² pakeisti projektą „Jono Jurašo spektaklio „Filokletas“ sukūrimas ir sklaida“, kuriam, remiantis ekspertų komisijos išvada, jau buvo skirtas²³ finansavimas. Sprendimas finansuoti projektą „Antigonė Sibire“ priimtas neturint projekto paraiškos ir jo išlaidų sąmatos, be to, sprendimas priimtas po to, kai spektaklis jau buvo sukurtas ir pradėtas rodyti²⁴.
- Taryba priėmė sprendimą²⁵ pakeisti VšĮ Teatro ir kino informacijos ir edukacijos centro projekto „Lietuvos teatrų sistemos efektyvumo tyrimas ir modernizavimo gairės“, kuriam, remiantis ekspertų komisijos išvada jau buvo skirtas²⁶ finansavimas, pavadinimą į „Lietuvos teatrų sistemos efektyvumo tyrimas ir modernizavimo gairės – I-asis etapas“ ir 50 proc. (iki 25,00 tūkst. Lt) sumažinti finansavimą. Sprendimas priimtas remiantis įstaigos prašymu²⁷, neturint patikslinto projekto ir jo išlaidų sąmatos. Suskaidžius projektą į etapus pasikeitė jo uždaviniai ir nagrinėjamų sričių apimtys, nes dėl tolimesnio projekto vykdymo (II-ojo etapo) 2011 m. pateiktoje paraiškoje (35,5 tūkst. Lt) nenumatoma atlikti Europos Sąjungos šalių valstybinių teatrų veiklos ir finansavimo analizės, kaip buvo numatyta pirminėje paraiškoje. Mūsų nuomone, įgyvendinus projektą gali būti nepasiektas rezultatas, kurį vertino ekspertų komisija teikdama išvadą tarybai dėl projekto finansavimo.

Taryba valstybės biudžeto lėšas (40,00 tūkst. Lt) VšĮ Teatro ir kino informacijos ir edukacijos centro projektui „Jono Jurašo spektaklio „Antigonė Sibire“ sukūrimas ir sklaida“ skyrė neįvertinusi, kad projektas bus vykdomas kartu su ministerijai pavaldžia įstaiga Kauno valstybiniu dramos teatru, pastatytą spektaklį numatyta įtraukti į teatro repertuarą²⁸ ir vadovaujantis koprodukcijos sutartimi²⁹ visus finansinius ir spektaklio sukūrimo įsipareigojimus buvo prisiėmęs teatras, vykdant projektą bus naudojama teatro materialinė bazė, teatras atliks visus organizacinius ir koordinacinius veiksmus.

²⁰ Lietuvos Respublikos kultūros rėmimo fondo įstatymas (2007-07-04 Nr. X-1260), 6 str. 3 d.

²¹ Kultūros rėmimo fondo tarybos 2010-11-15 sprendimas.

²² Prašymas pateiktas 2010-08-30.

²³ Kultūros rėmimo fondo tarybos 2010-06-28 sprendimas.

²⁴ Spektaklio „Antigonė Sibire“ premjera įvyko 2010 m. spalio 2, 3, 5, 21 ir 28 d.

²⁵ Kultūros rėmimo fondo tarybos 2010-07-20 sprendimas.

²⁶ Kultūros rėmimo fondo tarybos 2010-03-04 sprendimas

²⁷ VšĮ Teatro ir kino informacijos ir edukacijos centro 2010-07-19 raštas, ministerijos gautas 2010-07-19, registracijos Nr. G2-3988. 2010-07-19 prašymas.

²⁸ VšĮ „Teatro ir kino informacijos ir edukacijos centras“ 2010-08-30 raštas „Dėl projekto „Jono Jurašo spektaklio „Filokletas“ sukūrimas ir sklaida“, ministerijos gautas 2010-09-02, registracijos Nr. G2-4836.

²⁹ Sutartis, 2010-08-11 Nr. 1/KOP.

Kauno valstybinio dramos teatro ir VŠĮ Teatro ir kino informacijos ir edukacijos centro įsipareigojimai pagal koprodukcijos sutartį

Teatro įsipareigojimai: įsigyti reikalingas scenos meno priemonės, suteikti patalpas repeticijoms, užtikrinti kūrybinio proceso metu reikalingų kūrybinių, techninių ir sceną aptarnaujančių tarnybų darbą bei koordinuoti jų darbą, organizuoti reklaminės medžiagos gamybą ir padengti išlaidas, apmokėti dalį spektaklių kūrėjų autorinių atlyginimų, atlikti visus būtinus organizacinius ir koordinacinius veiksmus, susijusius su sutarties įsipareigojimų vykdymu.

Viešosios įstaigos įsipareigojimai: apmokėti dalį autorinių atlyginimų spektaklio kūrėjams ir suteikti intelektinę pagalbą spektaklio dramaturgijai sukurti, informaciją spektaklio programėlei parengti.

Pažymėtina, kad sutartyje buvo numatyta, kad dėl dalinio autorinių atlyginimų apmokėjimo viešoji įstaiga pateiks paraišką Kultūros rėmimo fondui ir, jeigu lėšų nebus gauta, įstaiga pasilieka teisę nutraukti sutartį be jokių finansinių įsipareigojimų.

Kultūros rėmimo fondo lėšų skirstymą reglamentuojančiuose teisės aktuose nenustatyta papildomo finansavimo skyrimo tvarka, tačiau taryba, atsižvelgdama į projektų vykdytojų prašymus, skyrė papildomą finansavimą (111,3 tūkst. Lt) trimis projektams vykdyti:

Lietuvos savivaldybių asociacijos projektui „Auksinės Krivulės – 2010“ laureatų apdovanojimui 1,3 tūkst. Lt; VŠĮ „Menų festivalis“ projektui „Troilas ir Kresida“, 90,00 tūkst. Lt; Šiuolaikinio meno centro projektui „Apžvalginė paroda „LIETUVOS DAILĖ 1999–2009“, 20 tūkst. Lt.

Kultūros rėmimo fondo kultūros ir meno ekspertų komisijos ir Kultūros rėmimo fondo tarybos nariai 2010 m. svarstydami ir vertindami paraiškas, organizacijų, kuriose dirba, nenusišalino ar nebuvo nušalinti. Taigi pažeidžiant Kultūros rėmimo fondo nuostatus skirta 477,00 tūkst. Lt.

Dėl to, kad taryba priėmė sprendimus pakeisti projektus be ekspertų išvadų, 65,00 tūkst. Lt valstybės biudžeto lėšų skirta pažeidžiant Kultūros rėmimo fondo įstatymą.

Valstybės biudžeto lėšos (40,00 tūkst. Lt) skirtos projektui „Jono Jurašo spektaklio „Antigonė Sibire“ sukūrimas ir sklaida“ vykdyti būtų panaudotos efektyviau jas tiesiogiai skyrus Kauno valstybiniam dramos teatrui, o ne VŠĮ Teatro ir kino informacijos ir edukacijos centrui, nes spektaklį buvo numatyta įtraukti į teatro repertuarą, vykdant projektą buvo naudojama teatro materialinė bazė, teatras atliko visus organizacinius ir koordinacinius veiksmus.

Neregamentuota papildomo finansavimo skyrimo tvarka Kultūros rėmimo fondo projektams.

2.2. Dėl ministerijai pavaldžių įstaigų

2.2.1. Investicinių projektų vykdymas

Ministerijai pavaldžios įstaigos (Maironio lietuvių literatūros muziejus, Kauno valstybinis muzikinis teatras) pasirašydamos rangos sutartis pažeidė Viešųjų pirkimų įstatymą³⁰, o pirkdamos papildomus darbu netaikė jame³¹ numatytų pirkimo būdų.

³⁰ Lietuvos Respublikos viešųjų pirkimų įstatymas, 1996-08-13 Nr. I-1491 (2010-02-11 įstatymo Nr. X-471 redakcija), 18 str. 3 d.

³¹ Ten pat.

Maironio lietuvių literatūros muziejus, vykdydamas investicinį projektą „Maironio lietuvių literatūros muziejaus pastato Kaune, Rotušės a. 13, rekonstravimas“, įvykdęs supaprastintą atvirą viešųjų pirkimų konkursą, su rangovu 2010 m. pasirašė darbų pirkimo sutartį³² (2 059,00 tūkst. Lt) kurioje numatė, kad rangovas turi teisę keisti užsakovo patvirtintus projektinius sprendinius tik gavęs išankstinį raštišką užsakovo sutikimą ir 20 proc. sutarties vertės avansą (411,8 tūkst. Lt). Tai pirkimo sąlygose nebuvo numatyta, todėl sudarant sutartį pažeistas Viešųjų pirkimų įstatymas³³ – sudarant pirkimo sutartį negali būti keičiamos pirkimo dokumentuose ir pasiūlyme nustatytos pirkimo sąlygos. Be to, muziejus pasirašė papildomą susitarimą, pagal kurį numatė neatlikti sutartyje numatytų darbų už 236,4 tūkst. Lt – vietoj jų numatyta atlikti kitus darbus. Tokiu būdu muziejus, pagal įstatymą būdamas perkančiąja organizacija, papildomai nupirko darbų netaikydamas nė vieno iš Viešųjų pirkimų įstatyme³⁴ nustatytų pirkimo būdų.

Netaikant nė vieno iš Viešųjų pirkimų įstatyme³⁵ nustatytų pirkimo būdų papildomus darbus ir įrangą už 4 206,3 tūkst. Lt 2009 ir 2010 m. įsigijo ir Kauno valstybinis muzikinis teatras, vykdydamas investicinį projektą „Kauno valstybinio muzikinio teatro pastato Kaune, Laisvės al. 91 rekonstravimas“. Be to, teatras statybos rangos sutartyje³⁶ numatė avansą (1 000,00 tūkst. Lt) – pirkimo sąlygose jis nebuvo numatytas. Todėl sudarant sutartį pažeistas Viešųjų pirkimų įstatymo³⁷ reikalavimas, kad sudarant pirkimo sutartį negali būti keičiamos pirkimo dokumentuose ir pasiūlyme nustatytos pirkimo sąlygos.

Ministerijai pavaldžios įstaigos (Maironio lietuvių literatūros muziejus (236,4 tūkst. Lt) ir Kauno valstybinis muzikinis teatras (4 206,30 tūkst. Lt)), vykdydamos investicinius projektus įsigijo papildomų darbų, netaikydamos Viešųjų pirkimų įstatyme nustatytų pirkimo būdų, o pasirašydamos rangos sutartis pažeidė Viešųjų pirkimų įstatymą, nes sudarydamos sutartis pakeitė pirkimo dokumentuose ir pasiūlyme nustatytas pirkimo sąlygas.

2.2.2. Prekių ir paslaugų pirkimas

Ministerijai pavaldi įstaiga Šiaulių apskrities P. Višinskio viešoji biblioteka netaikydama Viešųjų pirkimų įstatyme³⁸ numatytų procedūrų pirko dalį knygų ir skolų išieškojimo paslaugas (iš viso už 71,1 tūkst. Lt), o Lietuvos valstybinis simfoninis orkestras – pastatų energetinio ūkio įrenginių techninės priežiūros, aptarnavimo ir avarijų lokalizavimo darbų ir reklamos paslaugas (iš viso už 129,8 tūkst. Lt). Be to, orkestras minėtoms paslaugoms įsigyti nebuvo sudaręs sutarčių.

³² Sutartis, 2010-05-07 Nr. MLLM/10/01.

³³ Lietuvos Respublikos viešųjų pirkimų įstatymas, 1996-08-13 Nr. I-1491 (2010-02-11 įstatymo Nr. XI-678 redakcija), 18 str. 3 d.

³⁴ Ten pat, 2005-12-22 įstatymo Nr. X-471 redakcija.

³⁵ Ten pat.

³⁶ Sutartis, 2008-03-20 Nr. F8-14.

³⁷ Lietuvos Respublikos viešųjų pirkimų įstatymas, 1996-08-13 Nr. I-1491 (2005-12-22 įstatymo Nr. X-471 redakcija), 18 str. 3 d.

³⁸ Ten pat, 2005-12-22 įstatymo Nr. X-471 redakcija.

Lietuvos valstybiniame simfoniniame orkestre buvo nustatyta ir kitų Viešųjų pirkimų įstatymo³⁹ pažeidimų: autobusų nuomos bei lauko ir vidaus patalpų valymo paslaugų sutartys pasirašytos keičiant pasiūlymuose nurodytas pirkimų sąlygas⁴⁰; nekontroliuota, kad būtų skaičiuojamos numatomo pirkimo vertės taip, kaip numatyta Viešųjų pirkimų įstatyme⁴¹, todėl kai kuriais atvejais neteisingai pasirinktas pirkimo būdas – apklausa; perkant įrangos nuomos paslaugas iš fizinių asmenų, veikiančių pagal verslo liudijimus, nerengti dokumentai, pagrindžiantys priimtų sprendimų atitikti Viešųjų pirkimų įstatymui⁴², ne visais atvejais kontroliuota, kad sutartyse dėl šių paslaugų pirkimo būtų nurodytos konkrečios perkamos paslaugos, kaip numatyta orkestro Supaprastintose viešųjų pirkimų taisyklėse⁴³.

Ministerijai pavaldžios įstaigos (Šiaulių apskrities P. Višinskio viešoji biblioteka (71,1 tūkst. Lt) ir Lietuvos valstybinis simfoninis orkestras (129,8 tūkst. Lt)) prekes ir paslaugas pirkė netaikydamos Viešųjų pirkimų įstatyme numatytą procedūrą.

Ministerijai pavaldi įstaiga (Lietuvos valstybinis simfoninis orkestras) dalį paslaugų pirkė nepasirašiusi sutarčių, todėl negalėjome įvertinti, ar 129,8 tūkst. Lt valstybės biudžeto asignavimų, skirtų kitoms paslaugoms, panaudota pagrįstai; dalį paslaugų įsigijo pažeisdama Viešųjų pirkimų įstatymą, todėl negalime patvirtinti, kad perkant paslaugas buvo laikomasi šio įstatymo 3 straipsnio 1 dalyje nurodytų pagrindinių viešųjų pirkimų principų ir kad buvo pasiektas šio įstatymo 3 straipsnio 2 dalyje numatytas viešųjų pirkimų tikslas – sudaryti pirkimo sutartį, leidžiančią perkančiajai organizacijai reikalingų prekių, paslaugų ar darbų įsigyti racionaliai naudojant tam, skirtas lėšas.

Lietuvos valstybinis simfoninis orkestras su darbuotojais sudarė 49-nias asmeninių instrumentų nuomos sutartis, o turėjo mokėti kompensacijas už asmeninių instrumentų naudojimą, kaip numatyta Teatrų ir koncertinių įstaigų įstatyme⁴⁴. Sutartims apmokėti panaudota 61,9 tūkst. Lt valstybės biudžeto asignavimų. Vadovaujantis kultūros ministro įsakymu patvirtintu Asmeninių muzikos instrumentų naudojimo kūrybinei veiklai nacionaliniuose, valstybės ir savivaldybių teatruose bei koncertinėse įstaigose kompensavimo tvarkos aprašu⁴⁵ įstaigos vadovas tvirtina konkrečius kompensacijos dydžius, atsižvelgdamas į muzikos instrumento vertę ir naudojimo intensyvumą.

³⁹ Lietuvos Respublikos viešųjų pirkimų įstatymas, 1996-08-13 Nr. I-1491, (2005-12-22 įstatymo Nr. X-471 redakcija).

⁴⁰ Ten pat, 2010-02-11 įstatymo Nr. XI-678 redakcija, 18 str. 3 d.

⁴¹ Ten pat, 2005-12-22 įstatymo Nr. X-471 redakcija, 9 str.

⁴² Ten pat, 2009-07-22 įstatymo Nr. XI-395 redakcija, 85 str. 4 d.

⁴³ Lietuvos valstybinio simfoninio orkestro vykdančiojo direktoriaus 2009-02-20 įsakymu Nr. 1V-10 patvirtintos Supaprastintos viešųjų pirkimų taisyklės, 83.2 p.

⁴⁴ Lietuvos Respublikos teatrų ir koncertinių įstaigų įstatymas, 2004-06-01 Nr. IX-2257, 12 str.

⁴⁵ Lietuvos Respublikos kultūros ministro 2005-06-30 įsakymu Nr. ĮV-319 patvirtintas Asmeninių muzikos instrumentų naudojimo kūrybinei veiklai nacionaliniuose, valstybės ir savivaldybių teatruose bei koncertinėse įstaigose kompensavimo tvarkos aprašas, 4 p.

Dėl to, kad ministerijai pavaldži įstaiga (Lietuvos valstybinis simfoninis orkestras) darbuotojams mokėjo ne kompensacijas, o su jais sudarė nuomos sutartis dėl asmeninių instrumentų naudojimo, 61,9 tūkst. Lt valstybės biudžeto asignavimų išmokėta pažeidžiant teisės aktus.

2.2.3. Asignavimų naudojimas darbo užmokesčiui

Ministerijai pavaldžios įstaigos (Kauno valstybinis muzikinis teatras, Lietuvos jūrų muziejus) įsakymais skyrė priedus ir priemokas nenurodydamos konkrečių darbų įsakymo teisėtumui pagrįsti:

Kauno valstybinio muzikinio teatro vadovas tvirtino įsakymus darbuotojams skirdamas priedus (270,8 tūkst. Lt) prie tarnybinių atlyginimų už „savalaikį“, kokybišką, gerą ir sugretintą darbą. Toks priedų mokėjimas teisės aktuose nenumatytas.

Lietuvos jūrų muziejaus direktorius tvirtino įsakymus darbuotojams skirdamas priedus (550,4 tūkst. Lt) prie tarnybinių atlyginimų už papildomai atliekamus darbus, aukštą kvalifikaciją, darbų sudėtingumą ir svarbumą bei ypatingas darbo Lietuvos jūrų muziejuje sąlygas, nenurodant, kokius papildomus, sudėtingus ir svarbius darbus atliks ar atliko darbuotojai, kuo pasireiškia ypatingos darbo sąlygos. Vadovaujantis Vyriausybės nutarimu⁴⁶ ir Kultūros įstaigų darbuotojų tarnybinių atlyginimų ir kitų darbo apmokėjimo sąlygomis⁴⁷, priedai gali būti nustatomi už aukštą kvalifikaciją, skubių, svarbių ar sudėtingų darbų (užduočių) vykdymą, o už papildomus darbus gali būti skiriamos priemokos.

Dėl to, kad priedai skirti ir išmokėti nenurodant jų skyrimo pagrindų, negalime patvirtinti, ar ministerijai pavaldžios įstaigos (Kauno valstybinis muzikinis teatras, Lietuvos jūrų muziejus) 821,2 tūkst. Lt darbo užmokesčiui skirtų asignavimų panaudojo teisėtai.

2.2.4. Turto pardavimas

Ministerijai pavaldžios įstaigos (Lietuvos valstybinis simfoninis orkestras, Valstybinis Vilniaus Gaono žydų muziejus) patikėjimo teise valdomą ilgalaikį materialųjį turtą, pripažintą nereikalingu arba netinkamu (negalimu) naudoti, pardavė nesivadovaudamos teisės aktų reikalavimais.

Lietuvos valstybinis simfoninis orkestras automobilį nurašė neturėdamas ministerijos leidimo, kaip numatyta Pripažinto nereikalingu arba netinkamu (negalimu) naudoti valstybės ir savivaldybių turto nurašymo, išardymo ir likvidavimo tvarkos apraše⁴⁸. Automobilis buvo parduotas apklausos, o ne viešo aukciono būdu, todėl nesivadovauta Valstybės ir savivaldybių turto valdymo, naudojimo ir disponavimo juo įstatymu⁴⁹.

Valstybinis Vilniaus Gaono žydų muziejus dėl automobilio pardavimo sudarė pavedimo sutartį su aukciono rengėju, kuriam nurodė pradinę pardavimo kainą – 7,5 tūkst. Lt. Automobilis parduotas trečiajame aukcione už 2,00 tūkst. Lt, nesivadovaujant Vyriausybės nutarimo

⁴⁶ Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1993-07-08 nutarimas Nr. 511 „Dėl biudžetinių įstaigų ir organizacijų darbuotojų darbo apmokėjimo tvarkos tobulinimo“ (1997-04-14 nutarimo Nr. 357 redakcija), 5 p.

⁴⁷ Lietuvos Respublikos kultūros ministro 1999-06-30 įsakymu Nr. 248 (2009-09-11 įsakymo Nr. IV-486 redakcija) patvirtintos Kultūros įstaigų darbuotojų tarnybinių atlyginimų ir kitų darbo apmokėjimo sąlygos.

⁴⁸ Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2001-10-19 nutarimu Nr. 1250 patvirtintas Pripažinto nereikalingu arba netinkamu (negalimu) naudoti valstybės ir savivaldybių turto nurašymo, išardymo ir likvidavimo tvarkos aprašas, 11.3.1 p.

⁴⁹ Lietuvos Respublikos valstybės ir savivaldybių turto valdymo, naudojimo ir disponavimo juo įstatymas, 1998-05-12 Nr. VIII-729, (su vėlesniais pakeitimais), 23 str. 1 d. 4 p.

nuostatomis⁵⁰, kad neparduoto viešame valstybės turto aukcione turto pradinė pardavimo kaina naujame aukcione gali būti mažinama ne daugiau kaip 30 proc., nes neįvykus dviem aukcionams, trečiajame pradinė automobilio kaina turėjo būti sumažinta iki 3,675 tūkst. Lt.

Ministerijai pavaldžios įstaigos (Lietuvos valstybinis simfoninis orkestras ir Valstybinis Vilniaus Gaono žydų muziejus) ilgalaikį materialųjį turtą pardavė pažeisdamos teisės aktus.

3. Pastebėjimai dėl ministerijos įgyvendinamos valstybės politikos kino srityje

Ministerija Vyriausybės nutarimu⁵¹ įgaliota įgyvendinti valstybės politiką kino srityje. Kino įstatyme⁵² numatyta, kad institucija, atsakinga už valstybės politiką kino srityje: skirsto valstybės biudžete patvirtintus asignavimus, skirtus remti filmų gamybos projektus, kino programas, ir kontroliuoja šių asignavimų panaudojimą; siekia, kad per metus būtų sukurtas bent vienas meninis pilnametražis nacionalinis filmas; tvarko filmų registrą; indeksuoja filmus pagal žiūrovų amžiaus cenzą; rūpinasi kino specialistų rengimu, kvalifikacijos kėlimu; koordinuoja filmų gamybos projektų ir kino programų rengimą bei įgyvendinimą; koordinuoja Lietuvos kino organizacijų dalyvavimą tarptautinėse kino organizacijose ir programose; inicijuoja ir koordinuoja kino renginius Lietuvoje ir Lietuvos kino organizacijų dalyvavimą tarptautiniuose kino renginiuose; inicijuoja ir koordinuoja programas, susijusias su autorių teisių apsauga filmų platinimo ir viešo rodymo srityje.

Kino įstatyme⁵³ nurodoma, kad visų rūšių ir žanrų nacionalinių filmų originalios medžiagos, filmų kopijos, paveldėtos, saugomos ir perduodamos vėlesnėms kartoms yra kino paveldas. Įstatyme⁵⁴ apibrėžta, kad nacionaliniu filmu yra laikomas filmas, kurio turinys, jo tematika atspindi esminius Lietuvos kultūros raidos principus, lietuvių tautinio charakterio problemas, atskleidžia nacionalinius ypatumus, tradicijas; ne mažiau kaip 50 proc. bendros darbų apimties sąmatinėmis kainomis, gaminant, platinant ir rodant filmą, atlieka Lietuvos Respublikos kino organizacijos; pagrindiniai filmo kūrėjai (scenarijaus autorius, režisierius, operatorius, kompozitorius, dailininkas) yra Lietuvos Respublikos piliečiai ir kt.

Vyriausybės nutarimu⁵⁵ kino paveldo, kaip nacionalinio turto, apsauga įgaliotas rūpintis ir būti už ją atsakingas Lietuvos Respublikos archyvų departamentas (nuo 2011 m. sausio 1 d. Lietuvos vyriausiojo archyvaro tarnyba, savininko teises ir pareigas pavesta įgyvendinti Kultūros

⁵⁰ Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2001-05-09 nutarimas Nr. 531 „Dėl nereikalingo arba netinkamo (negalimo) naudoti valstybės ir savivaldybių turto pardavimo viešuose prekių aukcionuose tvarkos patvirtinimo“, 2.4 p.

⁵¹ Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2002-07-04 nutarimas Nr. 1055 „Dėl įgaliojimų suteikimo įgyvendinant Lietuvos Respublikos kino įstatymą“, 1 p.

⁵² Lietuvos Respublikos kino įstatymas, 2002-03-05 Nr. IX-752, 5 str. 2 d.

⁵³ Ten pat, 3 str. 12 d.

⁵⁴ Ten pat, 4 str.

⁵⁵ Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2002-07-04 nutarimas Nr. 1055 „Dėl įgaliojimų suteikimo įgyvendinti Lietuvos Respublikos kino įstatymą“, 2 p.

ministerijai⁵⁶). Ministerija ir jos reguliavimo srityje veikiančios įstaigos, vykdydamos įstatuose numatytą veiklą, kaupia Lietuvoje sukurtus nacionalinius filmus, t. y. kino paveldą (žr. 1 priedą). Audito metu nustatyta, kad ministerijos reguliavimo srities įstaigos turi nacionalinių filmų kopijų, kurių originalios medžiagos nėra perduotos saugoti Archyvų departamentui.

Ministerijoje ir jos reguliavimo srities įstaigose sukauptas kino paveldas

Kultūros ministerija: kino projektų vykdytojai, kurių filmų gamyba iš dalies ar visiškai buvo finansuota valstybės biudžeto lėšomis, pagal su ministerija pasirašytą finansavimo sutartį, užbaigę filmą elektroninėse laikmenose pateikia ministerijai dvi jo kopijas. Mūsų skaičiavimais nuo 2004 m. ministerija turi 39 filmų kopijas, o tik 24 filmų originalios medžiagos perduotos Archyvų departamentui. Turimų kopijų tolimesnio naudojimo tvarka neregamentuota.

Archyvų departamentas: Kino įstatyme⁵⁷ numatyta, kad būdamas atsakingas už kino paveldo apsaugą, departamentas priima saugoti nacionalinių filmų originalias medžiagas, jas atnaujina, naudoja mokslinio tyrimo, kūrybiniais ir kitiems tikslams. Iš viso turi sukaupęs⁵⁸ 8589 vnt. kino dokumentų, sukurtų nuo 1895 m., iš jų 209 nacionaliniai filmai, sukurti nuo 2002 m. Vykdydamas įstatuose numatytą veiklą sudaro sąlygas įstaigoje saugomų kino dokumentų viešam naudojimui.

Lietuvos teatro muzikos ir kino muziejaus statute⁵⁹ numatyta, kad jis įsigyja, tiria ir sistemina muziejinę ir istorinę, memorialinę vertę turinčius eksponatus, formuoja muziejaus rinkinius, atspindinčius reikšmingiausius Lietuvos kultūrai teatro, muzikos, kino meno įvykius bei reiškinius, kūrėjų bei atlikėjų kūrybinį bei memorialinį palikimą. Iš viso muziejus turi sukaupęs⁶⁰ 418 kino dokumentų, sukurtų nuo 1924 m., iš jų 113 sukurti nuo 2002 m. – dalis jų (55) filmų kopijos, kurių originalios medžiagos, kaip nacionaliniai filmai, perduotos Archyvų departamentui. Muziejus vykdydamas įstatuose numatytą veiklą sudaro sąlygas muziejuje saugomų fondo rinkinių viešam naudojimui.

UAB „Lietuvos kinas“: bendrovės įstatuose⁶¹ numatyta, kad viena iš ūkinių-komercinių veiklų yra filmų kopijų įsigijimas. Iš viso turi sukaupęs⁶² 592 lietuviškų filmų, sukurtų nuo 1956 m., kopijas, iš jų 4 filmai sukurti nuo 2002 m. – iš jų 2 filmai, kurių originalios medžiagos, kaip nacionaliniai filmai, perduotos Archyvų departamentui. Kino demonstravimo, filmų nuomos paslaugos mokamos. Bendrovės veiklos pagrindas⁶³ – nacionalinio kino sklaida, filmų pervedimas į skaitmeninius formatus, subtitravimas, platinimas, rodymas kino teatruose, laikymas ir saugojimas, bet didžiąją dalį pajamų (89 proc.) 2010 m. sudarė pajamos iš turto pardavimo ir nuomos, o ne iš pagrindinės veiklos.

Kino įstatyme⁶⁴ numatyta, kad nacionalinių filmų originalias medžiagas kaip nacionalinį turtą filmų gamintojai, ne vėliau kaip per 12 mėn. nuo galutinės versijos užbaigimo, privalo perduoti saugoti už kino paveldo apsaugą atsakingai institucijai – Archyvų departamentui. Įstatymo 14 str. 3 d. numatytoji prievolė yra privaloma visiems nacionalinių filmų gamintojams, nepriklausomai nuo to, ar nacionalinis filmas buvo iš dalies ar visiškai finansuotas valstybės biudžeto lėšomis, ar kurtas privačiomis lėšomis. Archyvų departamentas neturi teisinių priemonių kontroliuoti, kad visi filmų gamintojai perduotų jam nacionalinių filmų originalias medžiagas.

Nustatyta atvejų, kai kino gamintojai, kurių filmų gamyba iš dalies finansuota valstybės biudžeto lėšomis, yra užbaigę filmus (ministerijai pristatyti filmų užbaigimo aktai ir 2 filmų

⁵⁶ Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2010-12-15 nutarimas Nr. 1786 „Dėl Lietuvos archyvų departamento prie Lietuvos Respublikos Vyriausybės pavadinimo pakeitimo, Lietuvos Vyriausiojo archyvaro tarnybos nuostatų patvirtinimo ir pavidimo kultūros ministerijai“, 1 ir 3 p.

⁵⁷ Lietuvos Respublikos kino įstatymas, 11 str., 14 str. 3 d.

⁵⁸ Lietuvos centrinio valstybės archyvo 2011-02-19 raštas Nr. V5-196 „Dėl informacijos pateikimo“, pateikta informacija apie kino dokumentus, saugomus archyve.

⁵⁹ Patvirtinta Lietuvos Respublikos kultūros ministro 2007-09-27 įsakymu Nr. IV-326, 8.1. p.

⁶⁰ 2011-02-15 el. paštu pateikta informacija.

⁶¹ Patvirtinta Lietuvos Respublikos kultūros ministro 1995-06-12 įsakymu Nr. 183, 2.1.3 p.

⁶² http://www.lietuvoskinas.lt/index.php?option=com_content&view=category&id=43&Itemid=215 [Žiūrėta 2011-04-05].

⁶³ Lietuvos Respublikos kultūros ministerijos 2009-10-13 raštas Nr. S2-2504 „Dėl informacijos pateikimo“.

⁶⁴ Lietuvos Respublikos kino įstatymas, 11 str., 14 str. 3 d.

kopijos), tačiau ministerija nekontroliavo, kad jų originalios medžiagos būtų perduotos Archyvų departamentui, kaip numatyta su kino projektų vykdytojais sudarytose sutartyse.

Pavyzdžiai, kai filmai, kuriems ministerija skyrė finansavimą, sukurti, tačiau jų originalios medžiagos Archyvų departamentui iki 2010 m. pabaigos neperduotos

VšĮ „Uljana Kim ir Ko“ filmui „Perpetuum mobile“ 2007 m. skirta 750,00 tūkst. Lt, filmas sukurtas 2008 m.

VšĮ „Studija 2“ filmui „Duburys“ 2007–2009 m. skirta 1 670,00 tūkst. Lt, filmas sukurtas 2009 m.

VšĮ „Ponoptikumas“ filmui „Vilkas“ 2007 m. skirta 110,00 tūkst. Lt, filmas sukurtas 2008 m.

VšĮ „MA NO films“ filmui „Gėlės“ 2007 m. skirta 200,00 tūkst. Lt, filmas sukurtas 2008 m.

Nustatyta atvejų, kad Filmų registre⁶⁵ nurodyta informacija apie nacionalinių filmų originalių medžiagų perdavimą saugoti Archyvų departamentui, bet pažymos⁶⁶, patvirtinančios perdavimą, nepateiktos ir originalios medžiagos iki 2010 m. pabaigos nebuvo perduotos saugoti, pvz.:

UAB „Tremora“ filmas „Artimos šviesos“ (2009 m.).

UAB „Artbox“ ir Lietuvos muzikos ir teatro akademijos filmas „Jau puiku, tik dar šiek tiek...“ (2009 m.).

VšĮ „Monoklis“ ir Lietuvos muzikos ir teatro akademijos filmas „Pietys“ (2009 m.).

Neužtikrinama nacionalinio turto – kino paveldo apsauga ir kaupimas, nes kino paveldas išskaidytas ministerijoje ir keliose jos reguliavimo srities įstaigose. Šių institucijų veiklos koordinavimo trūkumas apsunkina kino paveldo kaupimą ir saugojimą, o vartotojams – susipažinimą su visa kino paveldo kolekcija. Taip pat nėra tiksliai žinoma, ar visi nacionaliniai filmai, sudarantys kino paveldą, yra sukaupti.

Ministerija nepakankamai kontroliuoja nacionalinių filmų originalių medžiagų perdavimą Archyvų departamentui teisės aktų nustatyta tvarka, nes sukurtos kontrolės procedūros neužtikrina šios prievolės vykdymo. Archyvų departamentas, neturi teisinių priemonių kontroliuoti, kad visi filmų gamintojai perduotų jam nacionalinių filmų originalias medžiagas.

Pažymėtina, kad ministerijos patvirtintoje Nacionalinio kino centro koncepcijoje⁶⁷ nurodyta, kad valstybės lygmenyje nepakankamai efektyviai koordinuojama ir derinama visų kino proceso grandžių – filmų gamybos, sklaidos, edukacijos, platinimo, viešo rodymo, paveldo, informacijos kaupimo – sąveika ir veikla. Todėl ministerija pasiūlė įkurti nacionalinį kino centrą, kurio strateginis tikslas – padėti įgyvendinti valstybės kino politiką. Nacionalinio kino centro įsteigimo terminas nebuvo numatytas, ir, koncepcija, patvirtinta 2008 m. liepos 29 d. iki šiol nėra įgyvendinta.

⁶⁵ Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2003-07-15 nutarimas Nr. 910 „Dėl filmo registro įsteigimo ir jo nuostatų patvirtinimo“.

⁶⁶ Lietuvos Respublikos kultūros ministro 2003-12-16 įsakymu Nr. ĮV-472 patvirtintas Dokumentų, įrodančių filmų registruoti pateikiamų duomenų teisingumą, sąrašas.

⁶⁷ Lietuvos Respublikos kultūros ministro 2008-07-29 įsakymas Nr. ĮV-349.

4. Kiti pastebėjimai

Vyriausiąją tarnybinės etikos komisiją informavome⁶⁸ apie galimą Viešųjų ir privačių interesų derinimo valstybinėje tarnyboje įstatymo⁶⁹ 11 straipsnio pažeidimą priimant sprendimus, susijusius su darbo santykiais, ministerijai pavaldžioje įstaigoje – Lietuvos teatro, muzikos ir kino muziejuje. Vyriausioji tarnybinės etikos komisija priėmė sprendimus⁷⁰, kad Viešųjų ir privačių interesų derinimo valstybinėje tarnyboje įstatymas⁷¹ buvo pažeistas ir pateikė rekomendacijas ministerijai ir muziejui. Muziejus rekomendacijas įvykdė⁷².

Ministerija vykdydama Vyriausiosios tarnybinės etikos komisijos rekomendacijas atliko ministerijai pavaldžių institucijų vadovų sprendimų, galbūt susijusių su jiems artimų asmenų įdarbinimu jų vadovaujamosiose institucijose, atitikties Viešųjų ir privačių interesų derinimo valstybinėje tarnyboje įstatymui patikrinimą ir pateikė įstaigų vadovams rekomendacijas.

Audito metu pastebėta, kad tarp dviejų Kultūros ministerijai pavaldžių įstaigų – Šiaulių filharmonijos ir Šiaulių valstybinio kamerinio choro „Polifonija“ vyksta bendra kūrybinė ir ūkinė veikla, atliekami finansiniai atsiskaitymai. Abiejų įstaigų veiklos sritys panašios – profesionalaus scenos meno plėtra ir kūryba. Choras veiklą vykdo filharmonijos patalpose ir kompensuoja jai 25 proc. faktinių išlaidų už bendrą patalpų priežiūrą ir komunalines paslaugas. Mūsų nuomone, šias dvi įstaigas sujungus į vieną, būtų galima sumažinti jų išlaikymo išlaidas ir supaprastinti veiklos administravimo procesus, būtų galima sumažinti įstaigai vadovaujančių asmenų, buhalterinę apskaitą tvarkančių ir kitų darbuotojų skaičių.

Ministerijai pavaldžių įstaigų Šiaulių filharmonijos ir Šiaulių valstybinio kamerinio choro „Polifonija“ veiklą ir jų išlaikymo išlaidas būtų galima optimizuoti – įvertinant panašias veiklos sritis, naudojimąsi materialine baze ir jos išlaikymą, siekiant biudžeto lėšas naudoti racionaliau ir ekonomiškiau.

Nustatyta atvejų, kai ministerijai pavaldžios įstaigos judriojo ryšio paslaugas (17,9 tūkst. Lt) pirkto pagal senesnes nei 3 metų sutartis, pvz.:

Šiaulių apskrities P. Višinskio viešoji biblioteka – 1999 m. neterminuotą sutartį.

Šiaulių filharmonija – 2003 m. sutartį, kuri 2009 m. pratęsta neterminuotai.

Valstybinis Vilniaus Gaono žydų muziejus – 2003 m. sutartį.

Maironių lietuvių literatūros muziejus – 2006 m. neterminuotą sutartį ir 2010 m. terminuotą sutartį, kurioje numatyta, kad iki sutartyje nustatyto termino nepranešus apie sutarties nutraukimą sutartis tampa neterminuota.

Lietuvos valstybinis simfoninis orkestras – 2008 m. sutartį, dėl kurios 2010 m. pasirašytas papildomas susitarimas pratęsiant ją iki 2012 m.

⁶⁸ Lietuvos Respublikos valstybės kontrolės 2010-12-10 raštas Nr. S-(50-1692)-2586 „Dėl informacijos pateikimo“.

⁶⁹ Lietuvos Respublikos viešųjų ir privačių interesų derinimo valstybinėje tarnyboje įstatymas (1997-07-07 Nr. VIII-371).

⁷⁰ Vyriausios tarnybinės etikos komisijos 2011-02-08 sprendimas Nr. KS-5 ir KS-6.

⁷¹ Ten pat, 3 str. 2 p., 11 str. 1 ir 2 p., 6 str. 1 p. 10 d. ir 7 str. 2 p.

⁷² Lietuvos teatro, muzikos ir kino muziejaus 2010-04-20 raštas Nr. A5-26.

Vadovaujantis Viešųjų pirkimų įstatymu⁷³, nuo 2006 m. sausio 31 d. pirkimo sutarčių, sudaromų ilgiau kaip 3 metams, terminų nustatymo kriterijus ir atvejus, kuriais gali būti sudaromos tokios sutartys, nustato Vyriausybė. Viešojo pirkimo-pardavimo sutarčių, sudaromų ilgiau kaip 3 metams, terminų nustatymo kriterijų ir atvejų, kuriais gali būti sudaromos tokios sutartys, apraše⁷⁴ nenumatyta, kad judriojo ryšio paslaugų pirkimo sutartys gali būti sudaromos ilgesniam nei trejų metų laikotarpiui.

Tokių atvejų gali būti ir perkant fiksuoto ryšio paslaugas. Pavyzdžiui, audito metu nustatyta, kad 2010 m. Valstybinis Vilniaus Gaono žydų muziejus fiksuoto ryšio paslaugas (35,8 tūkst. Lt) pirkė pagal 2002 m. sudarytą sutartį.

Įstaigos ryšio paslaugų viešuosius pirkimus organizavo pačios, todėl neišnaudojo visų galimybių asignavimus ryšių paslaugoms naudoti ekonomiškiausiu būdu, nes nuo 2009 m. spalio 25 d. ministerijai pavaldžios įstaigos judriojo ryšio paslaugas gali įsigyti tik per centrinę perkančiąją organizaciją, kaip tai nustatyta Vyriausybės nutarime⁷⁵.

5. Vidaus kontrolės sistemos įvertinimas

Atlikus audito procedūras nustatyta, kad ministerijoje vidaus kontrolės sistema sukurta taip, kad užtikrintų pagrindinius jai keliamus tikslus, atsižvelgiant į vidaus kontrolės tikslą, veiklos riziką, vidaus kontrolės pastovumą ir jos atlikimo sąnaudas, apskaitos ir informacinę sistemą, turto apsaugos būklę ir kitus vidaus kontrolės kriterijus. Yra sukurta pagrindinės vidaus kontrolės procedūros, tačiau audito metu nustatyti vidaus kontrolės trūkumai ministerijai įgyvendinant valstybės politiką kino srityje, skiriant dalinį finansavimą kino, leidinių leidybos ir Kultūros rėmimo fondo projektams vykdyti, pastebėjimai pavaldžiose įstaigose vykdant investicinius projektus, perkant prekes ir paslaugas, naudojant asignavimus darbo užmokesčiui ir kiti nustatyti dalykai rodo, kad vidaus kontrolės sistema ministerijoje veikė nepatikimai, todėl ji vertinama kaip patenkinama.

6. Rekomendacijos

Kultūros ministerija ir pavaldžios įstaigos dėl audito metu nustatytų neatitikimų ir teiktų rekomendacijų informuotos raštais (žr. 2 priedą). Rekomendacijas, kurios neįgyvendintos iki audito pabaigos, pateikiame rekomendacijų įgyvendinimo plane (žr. 3 priedą).

Ministerijai pavaldžios įstaigos vykdė audito metu pateiktas rekomendacijas dėl VSAFAS taikymo, lėšų ir turto valdymo ir naudojimo jais teisėtumo. Dauguma audituotų ministerijai

⁷³ Lietuvos Respublikos viešųjų pirkimų įstatymas (1996-08-13 Nr. I-1491, 2005-12-22 įstatymo Nr. X-471 redakcija), 18 str. 7 d.

⁷⁴ Patvirtinta Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2006-05-05 nutarimu Nr. 432.

⁷⁵ 2009-10-14 Nr. 1333 „Dėl viešųjų pirkimų vykdymo naudojantis centrinės perkančiosios organizacijos katalogu“.

pavaldžių įstaigų tikslino ilgalaikio turto, pajamų, nuomininkų mokamų komunalinių mokesčių ir kt. apskaitą. Jos tikrąja verte įvertino nekilnojamasias kultūros vertybes (pastatus), kurių vertė padidėjo 13 290,00 tūkst. Lt, biologinį turtą – vertė padidėjo 29,2 tūkst. Lt. Pavaldžios įstaigos, kurios vykdė rekonstravimo darbus, ėmėsi priemonių, kad gautos liekamosios medžiagos būtų apskaitytos, saugomos ir naudojamos taip, kaip nustatyta teisės aktuose. Taip pat įstaigos stiprino vidaus kontrolės procedūras vykdant viešuosius pirkimus ir kt.

Kultūros ministerija vykdydama audito metu pateiktas rekomendacijas: patvirtino⁷⁶ naujas finansų kontrolės taisykles; Leidinių leidybos projektų finansavimo taisyklėse⁷⁷ numatė, kad leidėjui pažeidus taisyklių ir sutarties reikalavimus, gautos valstybės biudžeto lėšos privalo būti gražinamos ministerijai ir leidėjas praranda teisę vienerius metus gauti dalinį finansavimą; nuo 2011 m. protokoluojamas Kultūros rėmimo fondo kultūros ir meno ekspertų komisijos ir tarybos narių nusišalinimas nuo projektų vertinimo; ministerija, būdama Filmų registro⁷⁸ tvarkytoja, registre kaupiamą ir saugomą informaciją paskelbė oficialiame interneto puslapyje. Ministerija ėmėsi priemonių, kad visi filmų gamintojai, gavę finansavimą iš valstybės biudžeto, sukurtų filmų originalias medžiagas perduotų Vyriausiojo archyvaro tarnybai. Be to, ministerija įgyvendindama Vykdamosios valdžios sistemos sandaros tobulinimo koncepcijos⁷⁹ nuostatas, Vyriausybei parengė ir pateikė Lietuvos Respublikos kino įstatymo pakeitimo įstatymo projektą, siekiant atsisakyti ministerijai nebūdingų funkcijų, susijusių ne su valstybės politikos formavimu, o su jos įgyvendinimu, ir perduoti jas planuojamam įsteigti Lietuvos kino institutui. Įstatymo projekte įtvirtinta valstybės biudžeto lėšų kino projektams skyrimo, naudojimo, atsiskaitymo ir priežiūros sąlygos ir tvarka, siekiant valstybės biudžeto lėšų naudojimo, racionalumo, skaidrumo ir teisėtumo.

Pažymėtina ministerijos pažanga stiprinant vidaus kontrolės sistemą, užtikrinant teisėtą biudžeto asignavimų naudojimą ir nacionalinio turto – kino paveldo kaupimą.

Atsižvelgdami į ataskaitoje nurodytus dalykus rekomenduojame:

Ministerijai, siekiant užtikrinti tinkamą projektų finansavimą ir vykdymą:

- užtikrinti sąveiką tarp ministerijos turimų duomenų apie projektus, kad tie patys projektai nebūtų finansuojami daugiau nei iš vienos ministerijos strateginiame plane numatytos programos priemonės (žr. ataskaitos 2.1.1 skirsnį, 9 psl.)
- įpareigoti projektų vykdytojus teikti informaciją, kaip vykdomas finansavimo sutartyse numatytas įpareigojimas vadovautis Viešųjų pirkimų įstatymu valstybės biudžeto lėšomis perkant prekes, paslaugas ir darbus (žr. ataskaitos 2.1.2 skirsnį, 10 psl.);

⁷⁶ Lietuvos Respublikos kultūros ministro 2010-10-26 įsakymas Nr. IV-531.

⁷⁷ Lietuvos Respublikos kultūros ministro 2006-12-14 įsakymu Nr. IV-679 (2010-12-21 įsakymo Nr. IV-703 redakcija) patvirtintos Lietuvių kalba kuriamos grožinės literatūros bei kitų Lietuvos kultūrai reikšmingų leidinių leidybos projektų finansavimo iš dalies Lietuvos Respublikos valstybės biudžeto lėšomis taisyklės, 43 p.

⁷⁸ Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2003-07-15 nutarimas Nr. 910 „Dėl filmo registro įsteigimo ir jo nuostatų patvirtinimo“.

⁷⁹ Patvirtinta Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2009 m. lapkričio 11 d. nutarimu Nr. 1511, 5.1 p.

▪ finansuoti tik tuos projektus, dėl kurių išvadą teikė Kultūros rėmimo fondo kultūros ir meno ekspertų komisija (žr. ataskaitos 2.1.3 skirsnį, 13 psl.);

▪ nurodyti Kultūros rėmimo fondo tarybai, kad negali būti skiriamas papildomas finansavimas iš programos „Kultūros rėmimo fondas“ (žr. ataskaitos 2.1.3 skirsnį, 13 psl.);

Siekiant, kad ministerijai pavaldžios įstaigos valstybės biudžeto asignavimus ir turtą naudotų teisėtai:

▪ įpareigoti pavaldžias įstaigas vykdant investicinius projektus, perkant prekes ir paslaugas laikytis Viešųjų pirkimų įstatymo (žr. ataskaitos 2.2.1 skirsnį, 14 psl.; 2.2.2 skirsnį, 15 psl.);

▪ įpareigoti visas pavaldžias įstaigas skiriant priedus ir priemokas nurodyti jų skyrimo pagrindą (žr. ataskaitos 2.2.3 skirsnį, 16 psl.);

▪ suteikti visų ministerijai pavaldžių įstaigų atsakingiems darbuotojams reikalingą informaciją, susijusią su turto, pripažinto nereikalingu arba netinkamu (negalimu) naudoti, nurašymu ir likvidavimu, siekiant užtikrinti teisėtą disponavimą turtu (žr. ataskaitos 2.2.4 skirsnį, 17 psl.);

▪ nurodyti visoms pavaldžioms įstaigoms peržiūrėti sudarytas judriojo ir fiksuoto ryšio paslaugų teikimo sutartis ir įpareigoti jas sutartis sudaryti ne ilgesniam kaip 3 metų laikotarpiui (žr. ataskaitos 4 skyrių, 21 psl.).

Rekomenduojame ministerijai įpareigoti Vyriausiojo archyvaro tarnybą teikti ministerijai informaciją apie perduotas nacionalinių filmų originalias medžiagas, siekiant užtikrinti tinkamą kino paveldo kaupimą (žr. ataskaitos 3 skyrių, 19 psl.)

Rekomendacijų įgyvendinimo plane (žr. 3 priedą) pateikti audituojamo subjekto tolimesni veiksmai ir rekomendacijų įvykdymo terminai.

L. e. p. 5-ojo audito departamento direktorė

Rasa Gabrilavičienė

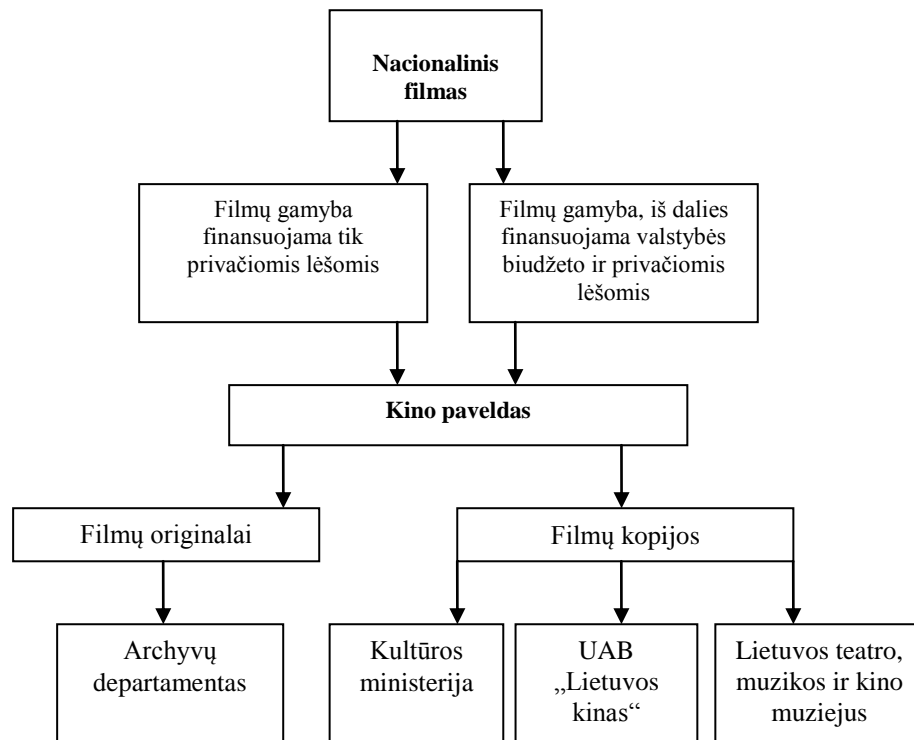
Vyriausioji valstybinė auditorė

Sandra Ragėnaitė

PRIEDAI

Valstybinio audito ataskaitos
„Dėl Lietuvos Respublikos kultūros
ministerijoje atlikto finansinio
(teisėtumo) audito rezultatų“
1 priedas

Kino paveldas



Šaltinis – Valstybės kontrolė

Valstybinio audito ataskaitos
 „Dėl Lietuvos Respublikos kultūros
 ministerijoje atlikto finansinio
 (teisėtumo) audito rezultatų“
 2 priedas

Raštai Kultūros ministerijai

Eil. Nr.	Įstaiga	Adresas	Antraštė	Registracijos data	Dokumento numeris
1	2	3	4	5	6
1.	Lietuvos Respublikos kultūros ministerijai	J. Basanavičiaus g. 5, Vilnius	Dėl audito metu nustatytų dalykų	2010-09-14	S-(50-1692)-2032
2.	Lietuvos Respublikos kultūros ministerijai	J. Basanavičiaus g. 5, Vilnius	Dėl audito metu nustatytų dalykų	2010-12-15	S-(550-1692)-2651
3.	Lietuvos Respublikos kultūros ministerijai	J. Basanavičiaus g. 5, Vilnius	Dėl audito metu nustatytų dalykų	2011-05-12	S-(550-1692)-1028

Raštai pavaldžioms įstaigoms

Eil. Nr.	Įstaiga	Adresas	Antraštė	Registracijos data	Dokumento numeris
1	2	3	4	5	6
1.	Klaipėdos dramos teatrui	H.Manto g.45, Klaipėda	Dėl audito metu nustatytų dalykų	2010-12-07	S-(50-1692)-2555
2.	Valstybinio Kernavės kultūrinio rezervato direkcijai	Kerniaus g. 4A, Kernavė	Dėl audito metu nustatytų dalykų	2010-12-09	S-(50-1692)-2576
3.	Klaipėdos valstybiniam muzikiniam teatrui	Danės g. 19, Klaipėda	Dėl audito metu nustatytų dalykų	2010-12-09	S-(50-1692)-2573
4.	Lietuvos jūrų muziejui	Smiltynės g. 3, Klaipėda	Dėl audito metu nustatytų dalykų	2010-12-09	S-(50-1692)-2572
5.	Kauno valstybiniam muzikiniam teatrui	Laisvės al. 91, Kaunas	Dėl audito metu nustatytų dalykų	2010-12-10	S-(50-1692)-2582
6.	Maironio lietuvių literatūros muziejui	Rotušės a. 13, Kaunas	Dėl audito metu nustatytų dalykų	2010-12-10	S-(50-1692)-2581
7.	Kauno valstybiniam dramos teatrui	Laisvės al. 7, Kaunas	Dėl audito metu nustatytų dalykų	2010-12-13	S-(50-1692)-2613
8.	Lietuvos teatro, muzikos ir kino muziejui	Vilniaus g. 41, Vilnius	Dėl audito metu nustatytų dalykų	2010-12-13	S-(50-1692)-2621
9.	Šiaulių filharmonijai	Aušros al. 15, Šiauliai	Dėl audito metu nustatytų dalykų	2011-03-28	S-(50-1692)-504
10.	Šiaulių apskrities P. Višinskio viešajai bibliotekai	Aušros al. 62, Šiauliai	Dėl audito metu nustatytų dalykų	2011-04-19	S-(50-1692)-734
11.	Valstybiniam Vilniaus Gaono žydų muziejui	Naugarduko g. 10/ Aguonų g.2, Vilnius	Dėl audito metu nustatytų dalykų	2011-04-14	S-(50-1692)-687
12.	Lietuvos valstybiniam simfoniniam orkestrui	Vilniaus g. 6/16, Vilnius	Dėl audito metu nustatytų dalykų	2011-04-20	S-(50-1692)-740
13.	Kauno valstybiniam muzikiniam teatrui	Laisvės al. 91, Kaunas	Dėl audito metu nustatytų dalykų	2011-05-10	S-(50-1692)-974
14.	Maironio lietuvių literatūros muziejui	Rotušės a. 13, Kaunas	Dėl audito metu nustatytų dalykų	2011-05-10	S-(50-1692)-975

Valstybinio audito ataskaitos
 „Dėl Lietuvos Respublikos kultūros
 ministerijoje atlikto finansinio
 (teisėtumo) audito rezultatų“
 3 priedas

Rekomendacijų įgyvendinimo planas

Eil. Nr.	Rekomendacija	Subjektas kuriam pateikta rekomendacija	Tolesni veiksmai ⁸⁰	Rekomendacijos įvykdymo terminas ⁸¹
1	2	3	4	5
Rekomendacijos ataskaitoje				
<i>Siekiant užtikrinti, tinkamą leidinių leidybos, kino ir Kultūros rėmimo fondo projektų finansavimą ir vykdymą</i>				
1.	užtikrinti sąveiką tarp ministerijos turimų duomenų apie projektus, kad tie patys projektai nebūtų finansuojami daugiau negu iš vienos ministerijos strateginiame plane numatytos programos priemonės (žr. ataskaitos 2.1.1 skirsnį, 9 psl.)	Lietuvos Respublikos kultūros ministerija	I etapas – numatyta parengti kultūros ministro įsakymą, įpareigojantį asmenis, atsakingus už priemonių vykdymą, užtikrinti, kad tie patys projektai nebūtų finansuojami daugiau negu iš vienos ministerijos strateginio veiklos plano programos (iki bus įdiegta ES paramos lėšomis finansuojama centrinė kompiuterinė duomenų valdymo sistema); II etapas – pasinaudojant kompiuterine duomenų valdymo sistema vykdyti projektų finansavimo stebėseną, siekiant išvengti finansavimo dubliavimo iš daugiau nei vienos ministerijos programos	I etapas - iki 2011 m. liepos 1 d.; II etapas – nuo 2013 m. spalio mėn.
2.	įpareigoti projektų vykdytojus teikti informaciją apie finansavimo sutartyse numatyto įpareigojimo, valstybės biudžeto lėšomis perkant prekes, paslaugas ir darbus vadovautis Viešųjų pirkimų įstatymu, vykdymą (žr. ataskaitos 2.1.2 skirsnį, 10 psl.)	Lietuvos Respublikos kultūros ministerija	Numatyta patikslinti faktinių išlaidų ataskaitos formą (Kultūros ministerijos finansų kontrolės taisyklėse – I etapas; individualių priemonių finansavimo taisyklėse – II etapas), nurodant projekto vykdytojo atsiskaitymą dėl taikytų viešųjų pirkimų būdų valstybės biudžeto lėšomis perkant prekes, paslaugas ir darbus.	I etapas – iki 2011 m. liepos 1 d.; II etapas – iki 2011 m. lapkričio 1 d.
3.	finansuoti tik tuos projektus dėl kurių išvadą teikė Kultūros rėmimo fondo kultūros ir meno ekspertų komisija (žr. ataskaitos 2.1.3 skirsnį, 13 psl.)	Lietuvos Respublikos kultūros ministerija	Numatyta atitinkamai patikslinti Kultūros rėmimo fondo projektų teikimo gaires	Iki 2011 m. liepos 1 d.
4.	nurodyti Kultūros rėmimo fondo tarybai, kad negali būti skiriamas papildomas finansavimas iš programos „Kultūros rėmimo fondas“ (žr. ataskaitos 2.1.3 skirsnį, 13 psl.)	Lietuvos Respublikos kultūros ministerija	Numatyta atitinkamai patikslinti Kultūros rėmimo fondo projektų teikimo gaires	Iki 2011 m. liepos 1 d.
<i>Siekiant, kad ministerijai pavaldžios įstaigos pateiktų teisingas finansines ir kitas ataskaitas ir valstybės biudžeto</i>				

⁸⁰ Numatyta audituojamo subjekto.

⁸¹ Numatyta audituojamo subjekto.

Eil. Nr.	Rekomendacija	Subjektas kuriam pateikta rekomendacija	Tolesni veiksmai ⁸⁰	Rekomendacijos įvykdymo terminas ⁸¹
1	2	3	4	5
<i>asignavimus naudotų teisėtai</i>				
5.	įpareigoti pavaldžias įstaigas vykdant investicinius projektus, perkant prekes ir paslaugas laikytis Viešųjų pirkimų įstatymo (žr. ataskaitos 2.2.1 skirsnį, 14 psl.; 2.2.2 skirsnį, 15 psl.)	Lietuvos Respublikos kultūros ministerija	Numatyta kultūros ministro įsakymu įpareigoti visus ministerijai pavaldžių ir valdymo sričiai priskirtų biudžetinių įstaigų vadovus imtis neatidėliotųjų priemonių, kad būtų užtikrintas Viešųjų pirkimų įstatymo nuostatų laikymasis vykdant investicinius projektus.	Iki 2011 m. liepos 1 d.
6.	įpareigoti visas pavaldžias įstaigas skiriant priedus ir priemokas nurodyti jų skyrimo pagrindą (žr. ataskaitos 2.2.3 skirsnį, 16 psl.)	Lietuvos Respublikos kultūros ministerija	Numatyta kultūros ministro įsakymu įtvirtinti atitinkamus nurodymus visoms ministerijai pavaldžioms ir valdymo sričiai priskirtoms biudžetinėms įstaigoms.	Iki 2011 m. liepos 1 d.
7.	suteikti visų ministerijai pavaldžių įstaigų atsakingiems darbuotojams reikalingą informaciją, susijusią, su turto pripažinto nereikalingu arba netinkamu (negalimu) naudoti nurašymu ir likvidavimu, siekiant užtikrinti teisėtą disponavimą turtu (žr. ataskaitos 2.2.4 skirsnį, 17 psl.).	Lietuvos Respublikos kultūros ministerija	Numatyta kultūros ministro įsakymu įtvirtinti atitinkamus nurodymus visoms ministerijai pavaldžioms ir valdymo sričiai priskirtoms biudžetinėms įstaigoms.	Iki 2011 m. liepos 1 d.
8.	nurodyti visoms pavaldžioms įstaigoms peržiūrėti sudarytas judriojo ir fiksuoto ryšio paslaugų teikimo sutartis ir įpareigoti jas sutartis sudaryti ne ilgesniam kaip 3 metų laikotarpiui (žr. ataskaitos 4 skyrių, 21 psl.)	Lietuvos Respublikos kultūros ministerija	Numatyta kultūros ministro įsakymu įtvirtinti atitinkamus nurodymus visoms ministerijai pavaldžioms ir valdymo sričiai priskirtoms biudžetinėms įstaigoms.	Iki 2011 m. liepos 1 d.
<i>siekiant užtikrinti tinkamą kino paveldo kaupimą</i>				
9.	įpareigoti Vyriausiojo archyvaro tarnybą teikti ministerijai informaciją apie perduotas nacionalinių filmų originalias medžiagas, siekiant užtikrinti tinkamą kino paveldo kaupimą (žr. ataskaitos 3 skyrių, 19 psl.)	Lietuvos Respublikos kultūros ministerija	Numatyta raštu kreiptis į Vyriausiojo archyvaro tarnybą, įpareigojant ją teikti ministerijai informaciją apie tarnybai perduotas filmų gamintojų nacionalinių filmų originalias medžiagas.	Iki 2011 m. liepos 1 d.
Rekomendacijos rašte				
10.	peržiūrėti sukurtas ekspozicijas, įvertinti jų vertę ir užregistruoti apskaitoje	Valstybinis Vilniaus Gaono žydų muziejus	Direktorius įsakymu sudaryta darbo grupė atliks informatyvaus pobūdžio ekspozicijų, kurioms sukurti buvo pirktos paslaugos ir kurios nėra užregistruotos muziejaus apskaitoje, įvertinimą. Įvertintos ekspozicijos bus apskaitytos vadovaujantis VSAFAS.	2011-08-31
11.	patvirtinti tvarką, nustatančią ekspozicijų įsigijimo, sukūrimo ar pasigaminimo, apskaitos ir nurašymo bendruosius principus ir taisykles	Valstybinis Vilniaus Gaono žydų muziejus	Direktorius įsakymu sudaryta darbo grupė parengs taisykles, nustatančias ekspozicijų įsigijimo, sukūrimo ir pasigaminimo, apskaitos ir nurašymo bendruosius principus.	2011-08-31